

Sålunda torde såsom kommerskollegium — med erinran att Lindsköldsgruvan för närvarande bidrager med över hälften av sligproduktionen vid Adakfältet — framhållit, fortsatt drift vid denna gruva i ungefär nuvarande omfattning utgöra förutsättning för att verksamheten i fältet skall kunna uppehållas vid en ekonomiskt lämplig storlek. Vidare är att märka att en åtstramning på kopparmarknaden kunnat förmärkas med påföljd att vissa svårigheter föreligga att genom inköp från utlandet tillgodose vårt behov av koppar. Det bör därjämte beaktas, att den importerade kopparn till största delen måste betalas i dollarvaluta. Uppenbart är att den nu beräknade produktionen kommer att utgöra ett icke oviktigt bidrag till landets kopparförsörjning. Även ur krigsberedskapssynpunkt bör förslaget tillmätas viss betydelse.

Riksdagen har vid angivna förhållanden funnit övervägande skäl tala för att de föreslagna tillredningarna komma till stånd och har alltså funnit sig böra bevilja de för ändamålet begärda medelsanvisningarna.

Departementschefen har i anslutning till ett av kommerskollegium framställt förslag förutsatt, att vid Adakfältet skulle uppföras ett Folkets hus för personalen därstädes. Riksdagen, som i likhet med departementschefen finner kommerskollegii förslag synnerligen beaktansvärt, delar även departementschefens mening, att denna fråga bör handläggas enligt bestämmelserna i kungörelsen den 11 december 1942 (nr 913) om bidrag och lån av statsmedel för anordnande av allmänna samlingslokaler.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen till Utbyggnad av staten tillhöriga gruvanläggningar i Malå socken m. m. under fonden för förslag till statsverket anvisat *dels* å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 ett investeringsanslag av 250 000 kronor, *dels ock* för budgetåret 1947/48 ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

Stockholm den 28 juni 1947.

Med undersätlig vördnad.

Nr 381.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1947/48 till teckning av ytterligare aktier i Svenska skifferoljeaktiebolaget.

(Statsutskottets utlåtande nr 191.)

Till Konungen.

I propositionen nr 219 har Kungl. Maj:t, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över handelsärenden för den 11 april 1947, föreslagit riksdagen att till Teckning av ytterligare aktier i Svenska skifferoljeaktiebolaget under kapitalbudgeten, fonden för statens aktier, för budgetåret 1947/48 anvisa ett investeringsanslag av 3 000 000 kronor.

Genom beslut av 1946 års riksdag skulle Svenska skifferoljeaktiebolaget i enlighet med framlagt rekonstruktionsförslag genom nyteckning av aktier tillfö-

ras ett såsom erforderligt ansett kapital av 16 000 000 kronor. För teckning av dessa aktier anvisades för innevarande budgetår ett investeringsanslag av motsvarande belopp. Härigenom erhöll bolaget bland annat medel för uppförande av en gasolanläggning. De i nu föreliggande proposition framlagda förslagen innebära dels att bolaget i egen regi skall omhändervärd distributionen av gasolen dels ock utbyggnad av en kemisk-teknisk industri för framställning av en del högvärdiga produkter med gasol som råvara.

I båda fallen är det fråga om betydande nyanläggningar. Med hänsyn till angelägenheten av att i nu rådande läge i möjligaste mån begränsa investeringsvolymen kan givetvis tveksamhet råda rörande lämpligheten av att igångsätta företag av den storleksordning varom här är fråga. Å andra sidan är det vad nu förstnämnda förslag beträffar oundgängligen erforderligt, att en distributionsapparat för gasolen finnes till hands, då gasolanläggningen under lopet av nästa år beräknas bliva färdig. Enligt vad departementschefen i ärendet anfört finnes för närvarande inom landet icke någon utrustning av det speciella utförande, som erfordras för en dylik distribution. En kapitalinsats för ändamålet torde därför under alla förhållanden bliva erforderlig.

Beträffande distributionsapparatens handhavande har som alternativ till en distribution i bolagets egen regi ifrågasatts, att försäljningen överlåtes till annat företag. De skäl, som varit vägledande för departementschefens ställningstagande vid valet mellan dessa alternativ, hava även synts riksdagen bärande. Jämväl enligt riksdagens mening torde vissa fördelar vara att vinna, därest bolaget i egen regi kan handhava distributionen av gasolen. Då det här gäller att på marknaden introducera en — bortsett från den jämförelsevis obetydliga import som hittills förekommit — ny produkt, är det, såsom departementschefen framhållit, av största vikt för bolaget att redan från början behärska prissättningen i detaljdistributionen, så att icke höga mellanhandsmarginaler förhindra en snabb utbyggnad av marknaden och ett fullt utnyttjande av gasolanläggningens kapacitet. Samtidigt som en sådan prissättning sålunda kommer att underlätta önskvärd ökning av omsättningen av gasol, tillförsäkras landets gasolkonsumenter åtminstone för den närmaste tiden otvivelaktigt de gynnsammaste inköpsvilkoren.

Med hänsyn alltså till att åtminstone för närvarande övervägande skäl tala för att gasoldistributionen bör handhavas av bolaget i egen regi, har riksdagen funnit sig böra godtaga departementschefens förslag i denna del. Riksdagen vill emellertid framhålla, att ett beslut i överensstämmelse med vad sålunda föreslagits givetvis icke bör utesluta möjligheten av att framdeles låta annat bolag övertaga distributionen i fråga, därest så skulle befinnas lämpligt eller önskvärt. Riksdagen förutsätter därvid, att till det nya bolaget då kommer att överlåtas även den apparatur för ändamålet, som nu avses skola inköpas.

Det totala kapitalbehovet för genomförandet av förslaget har beräknats till omkring 4 000 000 kronor, vilket belopp till större delen skulle erfordras under nästa budgetår. Till denna fråga återkommer riksdagen i det följande.

Vad härefter beträffar utbyggnaden av den kemisk-tekniska tillverkningen, vilken avses skola ske i tre etapper, har densamma beräknats draga en kostnad av i runt tal 6 000 000 kronor. Även om såsom ovan anförts vissa betänkligheter kunna hysas mot en kapitalinvestering av denna storleksordning, bör dock icke förbises att den produktion, som här avses, kan komma att bliva av betydelse för landet. Sålunda skulle enligt vad som upplysts tillverkning på området kunna tillföra marknaden värdefulla produkter med vidsträckt användningsområde. På grund härav och då vidare gjorts gällande att goda ut-

sikter skola finnas för att tillverkningen skall kunna lämna ett ur driftsekonomisk synpunkt tillfredsställande resultat, anser riksdagen skäl tala för att bolaget beredes möjlighet att utföra de för ändamålet erforderliga nyanläggningarna.

Vidkommande sättet för bestridandet av de ifrågasatta investeringarna har riksdagen godtagit vad departementschefen härutinnan föreslagit. Riksdagen finner alltså, att finansieringen icke bör ske enbart genom upplåning, såsom bolaget närmast tänkt sig, utan att redan nu en viss del av det erforderliga beloppet tillskjutes i form av aktiekapital. Riksdagen anser, att denna del bör bestämmas till 3 000 000 kronor. Vad beträffar återstoden av kapitalanskaffningen synes riksdagen lämpligt, att medgivande lämnas bolaget att i den mån egna medel icke stå till förfogande få upptaga lån mot pantförskrivning av in-teckningar i bolagets egendom.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen till Teckning av ytterligare aktier i Svenska skifferoljeaktiebolaget för budgetåret 1947/48 under fonden för statens aktier anvisat ett investeringsanslag av 3 000 000 kronor.

Stockholm den 28 juni 1947.

Med undersätlig vördnad.

Nr 382.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående slutlig reglering av riksstaten för budgetåret 1946/47 m. m., i vad propositionen avser ecklesiastikdepartementets verksamhetsområde.

(Statsutskottets utlåtande nr 194.)

Till Konungen.

Åttonde huvudtiteln.

1:o) **Bidrag till allmänna barnbördshuset i Stockholm.** Med bifall till Kungl. Maj:ts i propositionen nr 290 (bilaga 4, punkt 1 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 16 maj 1947) framlagda förslag har riksdagen såsom Bidrag till allmänna barnbördshuset i Stockholm å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1946/47 anvisat ett anslag av 38 000 kronor.

2:o) **Skolöverstyrelsen: Avlöningar.** I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 2) har riksdagen medgivit, att den i avlöningsstaten för skolöverstyrelsen upptagna anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal må för budgetåret 1946/47 överskridas med högst 63 000 kronor.

Stockholm den 28 juni 1947.

Med undersätlig vördnad.